

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Paula Hawkins
A SLOW FIRE BURNING

Copyright © Paula Hawkins Ltd, 2021
Translation Copyright © 2021 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04035-7

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

POLA HOKINS

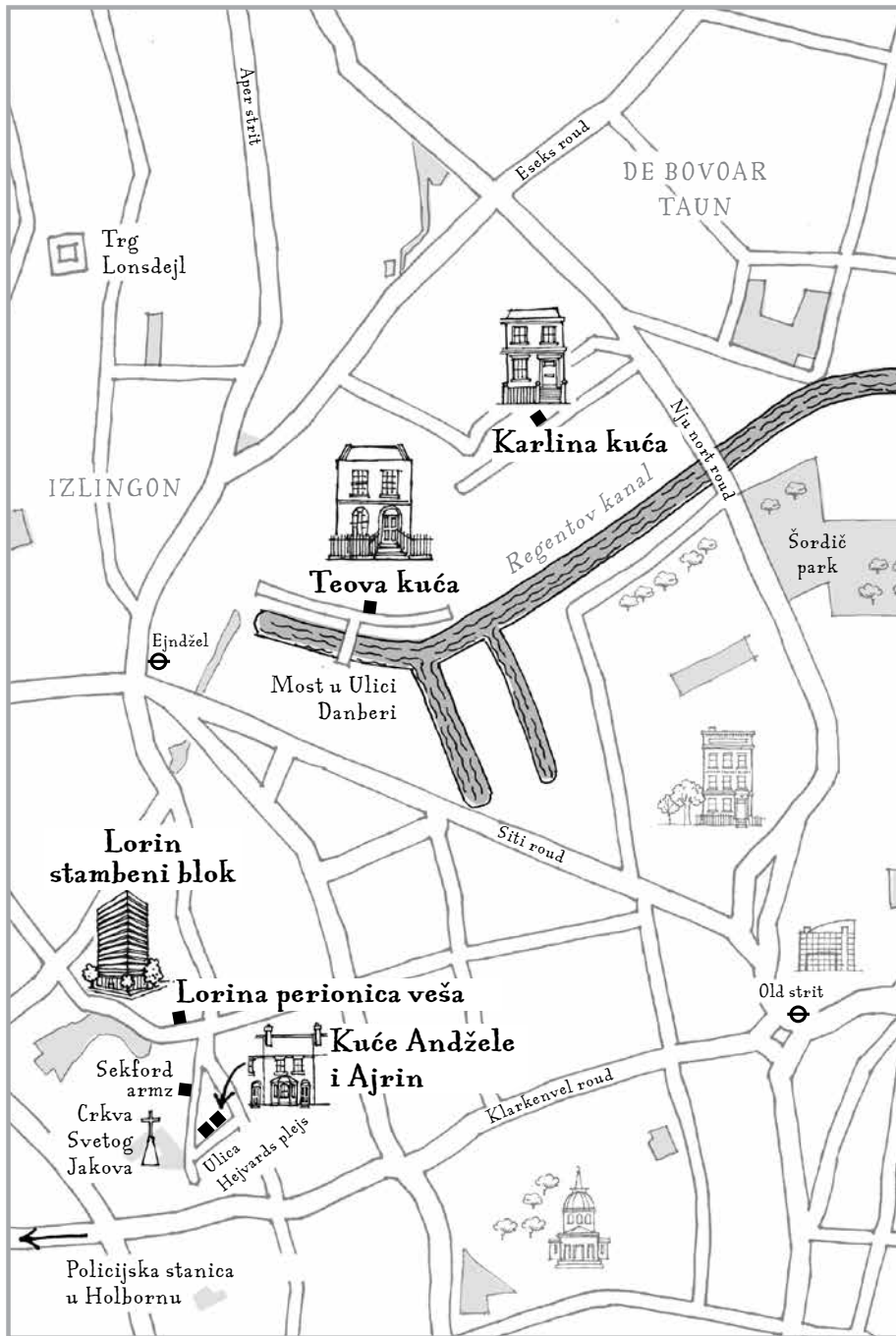
Tiha vatra gori

Prevela Branislava Maoduš

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2021.

Ova knjiga posvećena je uspomeni na
Liz Honadel Skot, čiji je sjaj svet činio toplijim.
Nedostajaće nam zauvek.

„Neko je stvoren da bude strvinar, a neko da se oko njega kruži.“

Emili Skadža „*My history As*“

Natopljena krvlju, devojka posrće u crnilo. Odeća joj je izgužvana, visi joj sa tela i otkriva deliće blede kože. Cipela joj je spala, stopalo joj krvvari. U agoniji je, ali je bol postao beznačajan, pomračen drugim patnjama.

Lice joj je maska užasa, srce bubanj, dah isprekidano dahtanje lisice što se krije pod zemljom.

Tišinu noći razbija potmulo brujanje. Avion? Briše krv iz očiju i podiže pogled prema nebu, na kom vidi samo zvezde.

Brujanje je glasnije, potmulo. Automobil menja brzinu? Da li je stigla do glavnog puta? Srce joj se sokoli, i negde duboko iz utrobe izvlači energiju i počinje da trči.

Više oseća nego što vidi svetlost iza sebe. Oseća sjaj svetlosti oko svog tela u crnilu i zna da automobil dolazi iza nje. Sa farme. Okreće se.

I pre nego što vidi, zna da ju je pronašao. I pre nego što vidi, zna da će za volanom biti njegovo lice. Ukopava se u mestu. Okleva načas, a zatim silazi s puta, trkom se spušta u jarak preko drvene ograde. Grabi na susednu livadu i trči naslepo, pada pa ustaje, ne ispušta ni glas. Kakve bi koristi imala od vrištanja?

Grabi je šakama za kosu, obara je. Može da namiriše njegov dah. Zna šta će joj uraditi. Zna šta sledi jer ga je već videla da to radi, videla je kako to radi njenoj drugarici, kako joj je divljački...

* * *

„O, zaboga“, progundala je Ajrin, pa bučno zatvorila knjigu i bacila je na gomilu za prodavnicu donirane robe. „Čista budalaština.“

Didri se oglasila u Lorinoj glavi. *Tvoj problem, Lora*, rekla je, *predstavljaju loše odluke.*

Majku mu, u pravu si, Didri. Nije to bilo nešto što bi Lora očekivala da kaže, ili čak i da pomisli, ali, dok je stajala u kupatilu i nekontrolisano drhtala, a vrela krv joj ravnomerno pulsirala iz posekotine na ruci, morala je priznati da je imaginarna Didri pogodila pravo u metu. Nagnula se napred i naslonila čelom na ogledalo da ne bi morala da pogleda sebe u oči, ali je obaranje pogleda bilo još gore, mogla je da vidi kako krv otiče iz nje, pa ju je obuzela slabost, osećala se kao da će povratiti. Tako mnogo krvi. Posekotina je bila dublja nego što je mislila, moraće da ode u urgentni centar. Nema šanse da ode u urgentni centar.

Loše odluke.

Kada je tok krvi naoko usporio, Lora je skinula majicu kratkih rukava i bacila je na pod, pa svukla farmerke i gaćice i izmigoljila se iz brusthaltera, te oštro udahnula kroza zube kad je metalna kopča ogrebala posekotinu, i prosiktala: „Jebote, jebote, jebote.“

Bacila je brusthalter na pod, ušla u kadu i pustila vodu na tuš, pa drhteći stajala pod bednim mlazom vrelе vode (njen tuš je nudio opciju veoma vrelе ili veoma hladne vode, ništa između). Prešla je vrhovima izbornih prstiju preko poput kosti belih, prelepih ožiljaka: kuk, butina, rame, potiljak. *Evo me*, rekla je tiho sebi. *Ovde sam.*

Kasnije je, nakon što je aljkavo umotala podlakticu u navoje toalet-papira, a ostatak tela uvila u istanjeni peškir, sela na ružan sivi kauč presvučen veštačkom kožom i pozvala majku. Javila joj se govorna pošta, pa je prekinula. Nema svrhe da traći kredit. Zatim je pozvala oca. „Jesi li dobro, pile?“ Čula je buku u pozadini, radio, Bi-Bi-Si 5 lajv.

„Tata.“ Osetila je kako joj se knedla podiže u grlu i progutala ju je. „Šta se dešava?“

„Tata, da li bi mogao da dođeš? Imala sam... lošu noć, pitala sam se da li bi mogao da dođeš ovamo na časak. Znam da je daleko, ali...“

„*Ne, Filipe*“, prosiktala je Didri kroz stegnute zube. „*Zakazali smo bridž.*“

„Tata? Da li bi mogao da isključiš zvučnik?“

„Mila, ja...“

„Ozbiljno, možeš li da isključiš zvučnik? Ne želim da čujem njen glas, izaziva u meni želju da nešto zapalim...“

„Hajde sad, Lora...“

„Zaboravi, tata, nije važno.“

„Jesi li sigurna?“

Ne nisam ne nisam jebote nisam. „Da, naravno. Dobro sam. Biću dobro.“

Na putu do dnevne sobe stala je na jaknu koju je bacila na pod hodnika dok je žurila da stigne do kupatila. Sagnula se i podigla je. Rukav je bio pocepan, Danijelov sat je još bio u džepu. Izvadila je sat, okrenula ga, pa ga stavila na ruku. Toalet-papir oko njene ruke rascvetao se jarkim crvenilom, a ruka joj je nežno pulsirala dok je krv isticala iz nje u ritmu otkucaja srca. U glavi joj se vrtelo. U kupatilu je ispustila sat u umivaonik, svukla papir, ispustila peškir na pod. Vratila se pod tuš.

Makazicama je iščistila prostor ispod noktiju i posmatrala kako joj se oko nogu vrtloži ružičasta voda. Sklopila je oči. Čula je kako je Danijelov glas pita: *Šta nije u redu s tobom?* I Didrin glas kako govori: *Ne, Filipe, zakazali smo bridž.* I svoj glas: *Zapali nešto. Zapali. Zapali zapali zapali.*

Mirijam je svake druge subote čistila toalet. Morala je da podigne (uvek iznenađujuće neprijatno tešku) kasetu iz malog toaleta u zadnjem delu broda, da je iznese kroz kabinu, pa napolje na stazu, a odatle čitavih sto metara do bloka sa toaletima, gde je otpad trebalo da istrese u glavni toalet, pusti vodu, i ispere kasetu ne bi li tako ispraznila sve što je možda u njoj ostalo. Bio je to jedan od manje idiličnih aspekata života na uskom stambenom brodu, i zadatak koji je volela da obavi rano, kada nikoga nije bilo u blizini. Tako je nedostojanstveno nositi svoja govna među neznancima, šetačima pasa, rekreativcima koji su izašli na trčanje.

Izašla je na zadnju palubu, proverila da li je put čist – da nema prepreka, bicikala ili boca (ljudi su umeli da budu izuzetno asocijalni, pogotovo subotom uveče). Jutro je bilo vedro, hladno za mart, premda su beli pupoljci na sjajnim novim granama platana i vrbe nagoveštavali proleće.

Hladno za mart, a ipak su, primetila je, vrata kabine susednog broda bila otvorena, baš kao i prethodne noći. Dobro, to je bilo čudno. A i ona je nameravala da razgovara sa stanarom tog broda, mladićem, o predugom zadržavanju. Ostao je na tom vezu šesnaest dana, dva puna dana duže nego što je imao pravo, i ona je nameravala da porazgovara s njim o odlasku, premda to zapravo nije bio njen posao, nije bila njena odgovornost, ali ona je – za razliku od većine – ovde bila trajno nastanjena, i to ju je prožimalo posebnim osećanjem posvećenosti javnom interesu.

Barem je to Mirijam rekla detektivu Barkeru kada ju je kasnije pitao: *Šta vas je nateralo da provirite unutra?* Detektiv je sedeo preko puta nje, kolenima gotovo dodirujući njena, pogrbljenih ramena i povijenih leđa. Uzak brod nije prijatna sredina za visokog muškarca, a on je bio veoma visok muškarac, imao je glavu nalik na bilijarsku kuglu, a na licu osujećen izraz, kao da je nešto drugo nameravao da radi danas, nešto zabavno, kao što je odlazak sa decom u park, a sada mora da sedi ovde s njom i nije srećan zbog toga.

„Da li ste nešto dodirnuli?“ pitao je.

Da li je? Dotakla nešto? Mirijam je sklopila oči. Zamislila je sebe kako učtivo kuca na prozor plavo-belog broda. Čekala je odgovor: glas, ili trzaj zavese. Sagnula se kada odgovora nije bilo, ali je njen pokušaj da proviri u kabinu osujetila mrežasta zavesa zajedno sa, činilo se, decenijskim naslagama gradske i rečne prljavštine. Pokucala je još jednom, pa se, nakon nekoliko trenutaka, popela na zadnju palubu. Povikala je: *Dobro jutro? Ima li koga kod kuće?*

Videla je sebe kako polako otvara vrata i oseća u tom trenutku dašak nečega, miris gvožđa, koji ju je podsetio na meso i probudio joj glad. *Dobro jutro?* Otvorila je vrata širom i sišla niz dva stepenika u kabinu, a poslednji pozdrav joj je zastao u grlu kad je ugledala prizor: dečaka – ne dečaka, zapravo mladića – na podu, krv na sve strane, široki osmeh urezan u njegovo grlo.

Videla je sebe kako se klati sa rukom preko usta i na jedan dugačak, vrtoglav trenutak leti napred, pruža ruku, hvata se šakom za pult. *O bože.*

„Dotakla sam pult“, rekla je detektivu. „Mislim da sam se možda držala za pult, sa leve strane kad se uđe u kabinu. Videla sam ga i pomislila... pa, osetila sam... mučninu.“ Lice joj je promenilo boju. „Ali nisam povratila, ne tada. Napolju... žao mi je, ja...“

„Ne brinite“, odvratio je Barker gledajući je u oči. „Ne morate da brinete zbog toga. Šta ste zatim uradili? Videli ste telo, naslonili se na pult...“

Pogodio ju je miris. Ispod krvi, sve te krvi, osećalo se još nešto, nešto starije, slatko i neprijatno, podsećalo je na miris koji šire ljiljani kada predugo ostanu u vazi. Miris i njegov izgled, kome nije bilo moguće odoleti – njegovom lepom mrtvom licu, staklastim očima uokvirenim dugačkim trepavicama, punim usnama povučenim sa pravilnih belih zuba. Torzo, šake i ruke bili su mu potpuno krvavi, a vrhovi prstiju savijeni prema podu. Kao da se drži. Kada se okrenula da ode, pogledom je okrnula nešto na podu, nešto čemu tu nije bilo mesto – blesak srebra zaglibljen u lepljivoj, sve tamnijoj krvi.

Zagrabila je uz stepenice, spotičući se, pa izašla iz kabine, i počela da guta vazduh i riga. Povratila je na stazu, obrisala usta i povikala: „Upomoć! Neka neko pozove policiju!“ Ali jedva da je bilo pola osam u nedelju ujutro i nikoga nije bilo u blizini. Staza je bila prazna, a putevi iznad nje su takođe bili tihi, nije se čulo ništa osim brujanja generatora, svađe gnjuraca koji su klizili pored nje. Podigla je pogled prema mostu iznad kanala, učinilo joj se da je nekoga videla, samo na trenutak, ali osoba je nestala i ona je ostala sama u kandžama parališućeg straha.

„Otišla sam“, rekla je Mirijam detektivu. „Izašla iz broda i... pozvala policiju. Povratila sam, pa otrčala do broda i pozvala policiju.“

„U redu, u redu.“

Kada ga je pogledala, videla je da osmatra prostoriju, pažljivo odmerava majušnu, urednu kabinu, knjige iznad sudopere (*One Pot Cooking, A New Way with Vegetables**), začinsko bilje na simsu, bosiljak i korijander u plastičnim saksijama, ružmarin, koji je već počeo da drveni u plavoj keramičkoj saksiji. Pogledao je policu punu knjiga mekog poveza, na prašnjavi spatifilum na polici, uramljenu fotografiju neuglednog para između kog stoji krupno dete. „Živite sami?“, pitao je, ali nije to zapravo bilo pitanje. Videla je šta misli: debela, matora usedelica, od onih što grle drveće i bore se životnu sredinu i vire iza zavesa. Gura nos u tuđa posla. Mirijam je znala kako su ljudi gledali na nju.

* *Obrok iz jedne šerpe, Novi način pripreme povrća.* (Prim. prev.)

„Da li... da li poznajete svoje... susede? Jesu li vam oni susedi? Pretpostavljam da to ne mogu da budu ako su ovde svega dve nedelje?“

Mirijam je slegnula ramenima. „Neki ljudi redovno dolaze i odlaze, imaju svoj potez, deo koji vole da pokriju, pa neke od njih upoznate. Ako želite. Možete da se držite po strani, ukoliko želite, što ja i radim.“

Detektiv nije ništa rekao, samo ju je belo gledao. Shvatila je da pokušava da je pročita, da joj ne veruje na reč, da ne veruje nužno u ono što mu je govorila.

„A šta je s njim? Čovekom koga ste jutros pronašli?“

Mirijam je odmahнула glavom. „Nisam ga poznavala. Videla sam ga nekoliko puta, razmenila sa njim, pa, to se čak ne može nazvati ni ljubaznošću. Rekla sam zdravo ili dobro jutro, ili tako nešto, i on je odgovorio i to je bilo to.“

(Ne *baš*: istina je bila da ga je videla nekoliko puta nakon što je stao na vez, i odmah ga je okarakterisala kao amatera. Barža je bila u užasnom stanju – boja se ljuštila, poprečna gvozdена konstrukcija bila je zarđala, dimnjak je stajao ukoso – a on sâm je izgledao suviše uredno za čoveka koji živi na kanalu. Čista odeća, beli zubi, nije imao pirsinge, nije imao tetovaže. Barem ne vidljive. Zgodan mladić, visok, tamnokos, tamnih očiju, lica oštarih ivica i uglova. Prvi put kad ga je videla, rekla je dobro jutro, a on ju je pogledao i nasmešio se, a njoj su se sve dlake na vratu nakostrešile.)

Ovo joj je tada privuklo pažnju. Premda nije imala nameru da to kaže detektivu. *Kada sam ga prvi put videla, imala sam neobičan osećaj...* Pomislio bi da je lujka. U svakom slučaju, shvatila je sada šta je to bilo, šta je osetila. Nije to bio predosećaj, niti kakva druga slična budalaština, bilo je to *prepoznavanje*.

Bila je to prilika. Ta misao javila joj se kada je shvatila ko je mladić, ali nije znala kako najbolje da to iskoristi. No sada, kad je bio mrtav, činilo joj se da je sve to bilo predodređeno. Igra sudbine.

„Gospodo Luis?“, pitao je detektiv Barker.

„Nisam udata“, odvratila je Mirijam.

Na trenutak je sklopio oči. „Gospođice Luis. Sećate li se da ste ga sa nekim videli? Kako razgovara s nekim?“

Oklevala je, pa klimnula. „Imao je posetioca. Možda u dva navrata? Možda i više od jednog, ali ja sam videla samo jednog. Ženu, stariju od njega, verovatno tu negde mojih godina, možda u pedesetim godinama? Seda kosa, vrlo kratka. Mršava žena, vrlo visoka, čini mi se, možda metar sedamdeset dva ili sedamdeset pet, oštre crte lica...“

Barker je podigao obrvu. „Dobro ste je osmotrili?“

Mirijam je ponovo slegnula ramenima. „Da. Imam oko za pojednosti. Volim da pratim šta se dešava.“ Mogla bi baš da mu zadovolji predrasude. „Ali ovo je bila žena koju biste primetili čak i da ne obraćate mnogo pažnje na okolinu, bila je vrlo upečatljiva. Frizura, odeća... izgledala je *skupo*.“

Detektiv je ponovo klimao glavom i sve ovo beležio, a Mirijam je bila sigurna da mu neće biti potrebno dugo da shvati o kome tačno ona govori.

Kada je detektiv otišao, policija je preprečila stazu između De Bovoara i Šepetona, i pomerila sve brodove osim mladićevog, koji je bio mesto zločina, i Mirijaminog. Pokušali su da ubede i Mirijam da se skloni, ali im je jasno dala do znanja da nema kuda da ode. Gde će je smestiti? Policajac u uniformi s kojim je razgovarala, mlad, piskavog glasa i bubuljičav, usplahirio se zbog ovog prebacivanja odgovornosti sa njenih pleća na njegova. Pogledao je prema nebu, pa u vodu, i niz kanal, pa ponovo u nju, ovu nisku, debelu, bezopasnu sredovečnu ženu, i popustio. Razgovarao je s nekim preko radija i vratio se da joj kaže da može da ostane. „Možete da se krećete do svog... uh... *mesta stanovanja*“, kazao je, „ali ne dalje od toga.“

Tog popodneva Mirijam je sedela na zadnjoj palubi svog broda na bledom suncu i koristila neobični mir zatvorenog kanala. Sa ćeбетom prebačenim preko ramena i šoljom čaja kraj ruke, gledala je kako

policijci i članovi tima za pregled mesta zločina žure tamo-amoo, dovođe pse, dolaze čamcima, detaljno pregledaju stazu i njene granice i pretražuju mutnu vodu.

S obzirom na to kakav je dan imala, osećala se neobično spokojno, čak optimistično, pri pomisli na mogućnosti koje se otvaraju pred njom. U džepu džempera poigravala se malim ključem na privesku još lepljivim od krvi, onim koji je uzela sa poda broda, čije je postojanje sakrila od detektiva i ne razmišljajući mnogo o tome zašto je to radila.

Instinkt.

Videla je kako svetluca pored tela mladića – ključ. Pričvršćen za mali drveni privezak u obliku ptice. Odmah ga je prepoznala, videla ga je pričvršćenog za pojas farmerki koje je Lora nosila iz perionice za veš. Zvali su je Luda Lora. Mirijam ju je uvek smatrala prilično srdačnom i nimalo ludom. Lora, koju je Mirijam videla da stiže – pripita, pozdozrevala je – na taj oronuli brodić držeći lepog mladića podruku pre dve noći? Tri? Ima to u svesci – zanimljivi dolasci, bilo je to nešto što je zapisivala.

Negde u suton videla je kako iznose telo uz stepenice i na ulicu, gde su čekala kola saniteta. Ustala je dok su prolazili pored nje; iz poštovanja, pognula je glavu i tiho i bez vere rekla: *Idi s bogom*.

Prošaputala je i hvala. Zato što je, usidrivši brod pored njenog, a zatim skončavši kao žrtva brutalnog ubistva, Danijel Saderland pružio Mirijam priliku koju ona nije smela da propusti: priliku da se osveti za nanetu joj nepravdu.

Sada je, pošto je bila sama, pomalo strepela od tame i neobične tišine, ušla u svoj brod, pa zaključala vrata i navukla rezu. Izvadila je Lorin ključ iz džepa i stavila ga u drvenu kutiju sa sitnicama koju je držala na gornjoj polici. Četvrtak je dan za pranje veša. Možda će ga tada vratiti Lori.

A opet, možda i neće.

Čovek nikad ne zna šta će se pokazati kao korisno, zar ne?